

шляхом такого правового поля в якому не буде приводу до процвітання корупції, що дозволить підтримувати достойний рівень соціального-економічного розвитку країни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України „Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" № 639-17 від 31 жовтня 2008 року // www.rada.gov.ua.

2. Програма загальнодержавних антикризових заходів Федерації роботодавців України // www.fgu.net.ua.

3. Моніторинг антикризових заходів // Матеріали відкритого засідання «Українського форуму» на тему «Світова фінансова криза: наслідки і програма дій для України» // електронне джерело www.uf.org.ua.

4. Електронне джерело www.korrespondent.net.

Аннотація. Стаття посвячена дослідженню основних ознак і характерних наслідків проявлення мирового фінансового кризиса на прикладі зарубіжних країн і виявлення головних елементів стратегічних програм цих країн по виходу з кризиса і застосування зарубіжного досвіду при визначенні власних кроків виходу України з кризиса.

Ключевые слова: мировой финансовый кризис, стратегические программы, ВВП, предпринимательская деятельность, предпринимательская среда.

Summary. The article investigates the main features and characteristic manifestations of the effects of the global financial crisis as an example of foreign countries and to identify the main elements of the strategic programs of these countries to overcome the crisis and the use of foreign experience in determining the proper steps out of Ukraine from the crisis.

Keywords: global financial crisis, strategic programs, GDP, entrepreneurial activity, business environment.

*Рецензент к.е.н., доцент УкрДАЗТ Прохорова В.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.*

УДК 338.48 (477.54)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В ХАРКІВСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

*Чередниченко О.Ю., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)
Чередниченко А.О., студентка (ХНАМГ)*

В статті розглянуто питання можливостей розвитку медичного туризму в Харківському регіоні України, вивчено досвід іноземних країн в цій області, проаналізовано вплив медичного туризму на розвиток міста, надані рекомендації щодо реалізації ідеї втілення та розвитку медичного туризму в регіоні.

Ключові слова: медичний туризм, чемпіонат з футболу «Євро 2012», об'єкти медичного туризму.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Туризм – це галузь світового масштабу з щорічним обігом понад трильйон доларів США, що впливає не тільки на економіку, а і на устрій багатьох держав і регіонів. У системі туризму тісно, окрім

економічних питань, пов'язані інтереси безпеки, міжнародних відносин, зайнятості населення та транспортних організацій. [3]

Закон України «Про туризм» визначає туризм як тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання в оздоровчих,

пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці перебування.[1]

Оцінити стан розвитку туристичного ринку достатньо складно. З однієї сторони, збільшується його ємкість, з іншої сторони майже не має якісних змін які б давали свідчення про засвоєння нових технологій роботи та реалізації системних мір по підвищенню якості обслуговування та пропозиції змістовно нового туристичного продукту.

Згідно даним адміністрації Держприкордонслужби починаючи з 2006 року приблизно на 19-23% щорічно збільшується кількість в'їзних туристів в Україну. Список країн які є лідерами залишається незмінним: Росія, Польща, Молдова, Білорусь, Угорщина. Також, традиційно залишаються незмінними міста їх перебування: Крим, Карпати, Київ. [8]

Східні регіони, в тому числі і м. Харків, в силу свого історичного розвитку, не можуть запропонувати для туристів традиційних форм туризму (значних архітектурних пам'яток, SPA – відпочинку, гірськолижного відпочинку тощо).

В той же час, в багатьох країнах світу - лідерах в області туристичного бізнесу, набув широкого розвитку нетрадиційний вид туризму - медичний туризм.

Медичний туризм породив нову концепцію сучасної охорони здоров'я. Не маючи можливості вирішити медичну проблему у своїй державі, пацієнт вибирає країну, лікаря й клініку, де йому можуть запропонувати вигідніші умови обстеження й лікування. [7]

Вказаний вид туристичного продукту є досить привабливим і для м. Харкова. В період підготовки міста до чемпіонату Європи з футболу «Євро – 2012» є нагода розглянути нетрадиційну форму вказаного туризму, з метою звернення уваги на наш регіон і залучення в майбутньому фінансових ресурсів від медичного туризму. [2]

Аналіз останніх досліджень та досвіду інших країн світу. Останнім часом відмічається активізація наукових досліджень щодо розвитку туристичної галузі в Україні. Особливу увагу вітчизняні науковці приділяють традиційним напрямкам розвитку туристичної галузі, розрахунку вартості туристичного продукту та прогнозуванню туристичних потоків. В той же час, остається малодослідженою проблема можливостей та розвитку медичного туризму, його взаємозв'язок з розвитком інфраструктурою великих міст України і безпосередньо м. Харкова. Є актуальним вивчення досвіду іноземних туристичних компаній в цій області та перспективи впливу медичного туризму на сучасну політику регіону. [4]

Виклад основного матеріалу. Медичний туризм - це практика надання медичних послуг за

межами країни проживання пацієнта. Відмінною рисою цього напрямку є можливість отримати відпочинок за кордоном з одержанням висококваліфікованої допомоги в кращих медичних центрах світу.

Великою популярністю медичний туризм користується серед мешканців США, Канади і Західної Європи. У США кількість людей, що не мають належної медичної страховки, перевищує 50 мільйонів чоловік. Кількість людей, страховка яких не покриває лікування важких хронічних захворювань, наближається до 110 мільйонів. Тому багато американців бажають проходити лікування за кордоном, тому що вартість лікування кардіологічних, ортопедичних і багатьох інших захворювань в Індії й у Таїланді становить чверть, а іноді і десяту частину вартості аналогічного лікування в США.

Жителі Канади і Великобританії мають державну страховку, але для того, щоб потрапити до фахівця потрібно чекати кілька місяців, а період очікування оперативного втручання може дійти до 2 років. Тому канадці й британці теж найчастіше вибирають суперсучасні лікарні країн Азії (Індія, Таїланд, Сінгапур, Туреччина, Ізраїль) і Європи, у яких можна пройти потрібні процедури без очікування й одержати лікування.

Вже давно відкрили для себе медичний туризм і жителі СНД. Поїздки на лікування за рубіж у країни Європи і США стали доступною справою для багатьох хворих. Устаткування в медичних центрах за кордоном краще, ніж у лікарнях СНД, лікарі мають найвищу кваліфікацію і що важливо - поважне й тепле відношення до пацієнтів з боку медперсоналу.

Для жителів Росії й країн СНД традиційно популярними напрямками в цій області є Німеччина і Ізраїль. Останнім часом на підйомі популярність медичних центрів Німеччини, Сінгапуру, Туреччини, Швейцарії, Франції й інших країн. Також починають користуватися популярністю країни Східної Європи, такі як Польща, Угорщина, Чехія та інші.

Жителі ближнього зарубіжжя часто вибирають клініки м. Москви, тому що вважається, що із країн СНД кращий рівень медицини можна знайти саме в московських медичних центрах.

Для організації лікування за кордоном створені компанії медичного менеджменту, які займаються всіма аспектами поїздки - перекладом документів, підбором клініки, візовою підтримкою, трансферами, супроводом і іншим. Такі компанії можна знайти і у країнах, які є найбільш популярними місцями призначення для медичних туристів, і в СНД. [7]

В цей час в світі вже сформувався глобальний ринок надання медичних послуг зі своєю інфраструктурою (медичним менеджментом, акредитуючими органами,

агентствами медичного туризму й туроператорами, фахівцями в сфері медичних подорожей). Навіть в умовах фінансової кризи медичний туризм розвивається й здійснює все більший вплив на національні системи охорони здоров'я та діяльність страхових компаній, які всі частіше готові оплачувати лікування клієнтів у закордонних клініках. В умовах глобальної економічної конкуренції феномен медичного туризму змушує медицину розвиватися прискореними темпами за рахунок сучасних технологій і поліпшення обслуговування пацієнтів.

Україна поки що на початку цього шляху, хоча вже є певні напрацювання та готові до втілення ідеї.

Традиційно м. Харків мав статут одного з найбільших медичних центрів як царської Росії так і СРСР. Харків має потужну наукову, науково-дослідницьку базу, можливості для конструювання та виготовлення медичного обладнання, розвинуті системи шляхів сполучення і розвинуту інфраструктуру міста, широку мережу лікувальних закладів (понад 105 лише в м. Харкові) і висококваліфікованих фахівців, сформований ринок туристичних агенцій. В процесі підготовки до Чемпіонату Європи з футболу «Євро-2012» розширюється мережа готелів, ремонтуються та обладнуються за євро стандартами лікувальні заклади, реконструюється аеропорт та залізниця, розвивається система побутового обслуговування населення.

На думку фахівців, в м. Харкові існують та розвиваються декілька напрямків, що можуть бути привабливими для організації та розвитку медичного туризму. Це загальна хірургія, яка представлена Науково-дослідним інститутом невідкладної хірургії АМН України; лікування психічних захворювань, нервових захворювань, наркоманії та алкоголізму, ігроманії в науково-дослідному інституті неврології, психіатрії і наркології АМН України. Також можуть зацікавити мешканців інших регіонів та іноземців послуги обласного центру планування сім'ї і репродукції людини і Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України.

Основними привабливими факторами для залучення потенційного контингенту медичного туризму в регіоні є цінова політика, тобто значно нижча вартість надання медичних послуг медичними закладами регіону, наявність кваліфікованих медичних кадрів, фахівців туристичного бізнесу, тощо.

Всі ці фактори можуть позитивно сприяти розвитку медичного туризму в регіоні.

В той же час слід відмітити, що для організації та подальшого розвитку системи медичного туризму в Харкові і регіоні необхідно додатково створити чи переорієнтувати вже існуючі туристичні агенції, туроператорів для

роботи в наведеному напрямку. Так, на сьогодні серед понад 100 діючих туристичних агенцій, майже не має таких які займаються наданням послуг медичного туризму. Незначна кількість туристичних агенцій регіону надає послуги в санаторно-реабілітаційних центрах України і за кордоном як додатковий, непрофільний вид туристичної послуги.

Висновки та пропозиції. Таким чином, підбиваючи підсумки можна констатувати, що метою дослідження статті є активізація уваги наукових та практичних кіл в області як туристичної галузі, так і спеціалістів медичного профілю, фахівців місцевих органів влади і управління, які займаються проблемами розвитку інфраструктури міста до втілення ідеї розвитку медичного туризму регіону, надання їм відповідних пропозицій та рекомендацій.

Систематизуючи викладений матеріал можна зробити наступні висновки.

Об'єктами медичного туризму є: лікувальні та реабілітаційні заклади різних форм власності.

Суб'єктами кооперації, які можуть бути задіяні до організації та впровадження системи медичного туризму є:

- туристичні агенції та готелі;
- адміністрації об'єктів медичного туризму;
- місцеві органи влади та управління;
- страхові компанії та рекламні агенції;
- транспортні компанії;
- установи торгівлі та харчування;
- організації (оператори) з забезпечення зв'язку.

До основних проблем, що заважають налагодженню системи організації та проведення турів медичного туризму можна віднести:

- недосконалість законодавчо-нормативної бази в цій області;
- відсутність відомчої нормативно-правової бази щодо співпраці з іноземними клієнтами в медичних закладах, насамперед державної та комунальної сфери;
- системи оцінювання та оплати за медичні послуги.

Шляхи реалізації пропозицій щодо впровадження на практиці системи медичного туризму в регіоні на нашу думку доцільно здійснювати в ході реалізації Державної та регіональної програм з підготовки та проведення до Чемпіонату Європи з футболу „Євро-2012”, яка передбачає обов'язкову наявність достатньої кількості медичних закладів в період проведення чемпіонату, наявність кваліфікованих медичних фахівців.[2]

За даними Світового економічного форуму, в сфері мандрювань та туризму Україна серед 124 країн світу займає 78-ме місце. Туризм в Україні

«забезпечує» формування менше 1% ВВП, в той час як в економічно розвинутих країнах цей показник досягає 6-8%.[6]

Вказане надасть можливість: оперативно приймати рішення щодо втілення заходів з реалізації турмаршрутів, долучити до реалізації ідеї фахівців різного профілю, управлінців всіх рівнів, наглядових та фіскальних структур керівники та провідні спеціалісти яких входять до робочих груп з реалізації заходів передбачених вказаними програмами.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про туризм» (324/95-ВР) <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України №475-р від 10 червня 2009 року «Про схвалення Концепції організації розміщення гостей та учасників фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу.»/Урядовий кур'єр 2009 рік №121.

3. Чередниченко О.Ю., Чередниченко А.О. Взаємозв'язок між туристичним сектором економіки та залізничним транспортом України.//Вісник економіки транспорту і промисловості. – Х.: УкрДАЗТ, 2008. – Вип. 21. – С. 141 – 144

4. Туризм и гостиничное хозяйство. Учебник / Под ред. проф., д.э.н. Чудновского А.Д. – М.: Ассоциация авторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 2000.-400с.

5. Захарин С. «Год туризм запомнится повышением цен на туризм»/ Украинская туристическая газета №5 2008

6. Захарин С. «Туристические итоги лета» / Украинская туристическая газета №10, 2008

7. http://ru.wikipedia.org/wiki/Медицинний_туризм

8. Федоров А. «Особенности рынка въездного туризма»/ Украинская туристическая газета №6, 2009

9. Якушко О. «Харьков дают туристам в довесок»/газета «Сегодня» №153, 2008

Аннотація. В статье рассмотрен вопрос возможностей медицинского туризма в Харьковском регионе, изучен опыт иностранных государств в этой области, проанализировано влияние медицинского туризма на развитие города, даны рекомендации по реализации идеи воплощения и развития медицинского туризма в регионе.

Ключевые слова: медицинский туризм, чемпионат по футболу «Евро 2012», объекты медицинского туризма.

Summary. The article deal with question of possibilities of medical tourism in the Kharkov region is considered, the experience of other countries in this area has been studied, the influence of medical tourism on a development of the city has been analysed, some recommendations about implementing new idea of an embodiment and development of medical tourism in the region have been made.

Keywords: medical tourism, championship on football "Euro 2012", objects of the medical tourism.

Рецензент к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.